

ΑΠ 408/2022. Παράβαση καθήκοντος

Για τη στοιχειοθέτηση της αντικειμενικής υπόστασης του άρθρου 259 ΠΚ απαιτείται παράβαση όχι απλού υπαλληλικού, αλλά **υπηρεσιακού καθήκοντος**, το οποίο καθορίζεται με νόμο ή με διάταγμα ή με διοικητική πράξη ή με ιδιαίτερες οδηγίες της προϊσταμένης αρχής ή ενυπάρχει στην ίδια τη φύση της υπηρεσίας και αναφέρεται στην έκφραση της θέλησης της πολιτείας μέσα στον κύκλο των δημόσιων υποθέσεων και ενεργειών στις σχέσεις της απέναντι στους τρίτους και **όχι απλώς η παράβαση υποχρεώσεων, που ανάγονται και εξυπηρετούν άλλα συμφέροντα των δημοσίων υπηρεσιών**, όπως η εύρυθμη λειτουργία αυτών, η τήρηση της υπηρεσιακής δεοντολογίας κ.λ.π. Έτσι αξιόποινη είναι η ελεγχόμενη πράξη (ενέργεια ή παράλειψη) του υπαλλήλου μόνο αν **συνιστά (θετικά ή αποθετικά) έκφραση πολιτειακής βούλησης και άσκηση κρατική εξουσίας μέσα στον κύκλο των δημόσιων υποθέσεων**. Για να συντρέχει ο σκοπός πρέπει, όχι μόνον, η βούληση του δράστη να κατατείνει προς αυτόν, αλλά και η συμπεριφορά του, όπως αναπτύσσεται, να μπορεί αντικειμενικά να οδηγήσει στην επίτευξή του, αφού ο όρος με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο όφελος ή για να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλον λογικά σημαίνει ότι η πράξη, όπως επιχειρείται από το δράστη, **δύναται να οδηγήσει** στην απόκτηση παράνομου οφέλους ή στην πρόκληση βλάβης τρίτων (αντικειμενικό στοιχείο) και επιπλέον ότι η βούληση του δράστη κατευθύνεται στην απόκτηση του οφέλους ή στην πρόκληση της βλάβης (υποκειμενικό στοιχείο). Έτσι, μεταξύ της πράξης και του σκοπού οφέλους ή βλάβης πρέπει να υπάρχει μία **τέτοια αιτιώδης σχέση**, ώστε η πράξη της παράβασης καθήκοντος, αν δεν είναι ο αποκλειστικός τρόπος, πάντως πρέπει να είναι **πρόσφορος** περιτομήσεως του σκοπούμενου οφέλους ή της σκοπούμενης βλάβης, πράγμα που συμβαίνει όταν το σκοπούμενο όφελος ή η βλάβη δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο με την παράβαση του συγκεκριμένου καθήκοντος. Η ωφέλεια ή η βλάβη μπορεί να είναι **όχι μόνον υλική αλλά και ηθική**. Για την ολοκλήρωση του εγκλήματος δεν απαιτείται να πραγματοποιηθεί η επιδιωκόμενη ωφέλεια ή βλάβη. Όσον αφορά τη βλάβη του κράτους, που προβλέπει η σχετική διάταξη, παράλληλα με τη βλάβη κάποιου άλλου, η βλάβη αυτή **έχει ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο**, αναφέρεται σε συγκεκριμένα έννομα συμφέροντα του κράτους, πέρα από τη γενικότερη δυσλειτουργία της υπηρεσίας που επιφέρει η μη τήρηση εκ μέρους των υπηρεσιακών τους καθηκόντων και πρέπει να προσδιορίζεται και σε τι συνίσταται η βλάβη αυτή, όπως και να καθορίζεται στην απόφαση από πού προκύπτει το καθήκον του υπαλλήλου το οποίο αυτός, από πρόθεσή του, παραβίασε **(ΑΠ 408/2022, 279/2022, 122/2022, 445/2019, 134/2020)**.

Νομίμως εξετάζεται ως μάρτυρας ο υπάλληλος που άσκησε καθήκοντα στα πλαίσια **διοικητικής εξέτασης, ένορκης ή μη**. Το άρθρο 259 του νΠΚ είναι ευμενέστερο ως προς την απειλούμενη ποινή του αντίστοιχου του πΠΚ καθώς πλέον απειλείται διαζευκτικά η ΧΠ **(ΑΠ 408/2022)**.